

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1To/1/2026
Identifikačné číslo spisu: 9525100013
Dátum vydania rozhodnutia: 18.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:9525100013.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Luptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 18. marca 2026 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného B. D. G. E., o námietke zaujatosti menovaného vznesenej proti sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Emilovi Klemaničovi

rozhodol:

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martin Bargel a JUDr. Emil Klemanič nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného B. D. G. E. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1To/1/2026 a na Špecializovanom trestnom súde Pezinok pod sp. zn. 15T/1/2025.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky sa na podklade odvolaní prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného B. D. G. E. podaných proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 15T/1/2025, z 22. októbra 2025 vedie odvolacie konanie evidované pod sp. zn. 1To/1/2026.

Obžalovaný B. D. G. E., prostredníctvom obhajcu Mgr. Michala Boušku, písomným podaním z 25. februára 2026 vzniesol proti členom senátu 1T, sudcom JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Emilovi Klemaničovi, námietku zaujatosti, ktorú odôvodnil v podstate nasledovne:

„Konkrétne okolnosti, z ktorých obhajoba vyvodzuje existenciu objektívne odôvodnených pochybností o nestrannosti namietaných sudcov, spočívajú najmä v ich predchádzajúcej rozhodovacej činnosti v procesne a vecne previazaných konaniach, ako aj v povahe právnych a skutkových otázok, ktoré boli predmetom tohto rozhodovania:

a) Sudca JUDr. Martin Bargel:

(i) v prípravnom konaní v kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. a spol., opakovane rozhodoval ako člen senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako sťažnostného súdu, o otázkach úzko súvisiacich so skutkovým základom prejednávanej veci obžalovaného, vychádzajúc z totožných skutkových okolností a totožného okruhu osôb,

(ii) bol členom senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako sťažnostného súdu, ktoré vo svojich rozhodnutiach vyjadrovali závery týkajúce sa skutkového rámca veci a dôkaznej situácie, keď aprobovali konkrétnu skutkovú verziu, pracovali s konceptom predbežne ustálených skutkových zistení a obsahovali hodnotenia vierohodnosti kľúčových osôb trestného konania;

(iii) podieľal sa na prijatí rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré vychádzali z existencie skutkového deja prezentovaného OČTK, vrátane právne významných úvah týkajúcich sa protiprávnosti posudzovaného mechanizmu, ako aj otázok škody a majetkového prospechu, ktoré sú v aktuálnom odvolacom konaní v prejednávanej veci obžalovaného predmetom zásadného sporu medzi prokurátorom a obhajobou, resp. obsahom zásadných odvolacích námietok odvolania obžalovaného proti napadnutému rozsudku.

Uvedené okolnosti objektívne vytvárajú riziko predporozumenia veci, keďže sudca sa ako člen rozhodujúcich senátov už v predchádzajúcom štádiu konania zúčastnil na posudzovaní tých istých skutkových, ako aj dôkazných otázok, ktoré majú byť teraz predmetom meritórneho preskúmania odvolacím súdom.

Obhajoba zdôrazňuje, že predmetná námietka nie je založená na samotnej skutočnosti predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu v prípravnom konaní, ale na miere vecnej previazanosti jeho predchádzajúceho rozhodovania so skutkovým a dôkazným základom prejednávanej veci obžalovaného. Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti, tak ako je ustálený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, tieto skutočnosti môžu u objektívneho pozorovateľa vyvolať legitímne pochybnosti o nezáujatosti sudcu JUDr. Martina Bargela vo vzťahu k prejednávanej veci obžalovaného.

b) Sudca JUDr. Emil Klemanič sa podieľal ako predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na uznesení sp. zn. 2TdoVS/5/2025, ktoré (uznesenie) je z hľadiska objektívneho testu nestrannosti relevantné aj pre prejednanú trestnú vec obžalovaného, nakoľko ide o rozhodnutie vydané v súvisiacej trestnej veci vychádzajúcej z totožného skutkového základu, navyše o námietke zaujatosti založenej na argumentácii obdobného charakteru, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky formuloval právne a hodnotiace závery k okolnostiam majúcim význam aj pre aktuálne odvolacie konanie proti napadnutému rozsudku.

Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti je právne významné, že sudca JUDr. Emil Klemanič sa už v rámci uvedeného rozhodnutia autoritatívne podieľal na posúdení otázok týkajúcich sa nestrannosti sudcov v procesne a vecne previazanom kontexte. Za takejto procesnej situácie môže u objektívneho pozorovateľa vzniknúť legitímna pochybnosť, či sudca môže v následnom štádiu konania pristupovať k posudzovaniu obdobných procesných otázok bez rizika, že jeho rozhodovanie bude ovplyvnené právnymi a hodnotiacimi východiskami, ktoré už v rámci skoršieho rozhodnutia sám formuloval.“

Ďalej obžalovaný poukázal na judikatúru ESĽP vo veci Piersack proti Belgicku, De Cubber proti Belgicku, Hauschildt proti Dánsku a Indra proti Slovenskej republike a právne východiská z nej vyplývajúce.

Vo vzťahu k nestrannosti sudcu JUDr. Martina Bargela ďalej uviedol v podstate nasledovné: „Obhajoba poukazuje na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané v prípravnom konaní v kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. a spol. - ako sťažnostného súdu vo väzobných veciach, na prijatí ktorých sa namietaný sudca JUDr. Martin Bargel podieľal ako člen senátu.

Z obsahu odôvodnení týchto rozhodnutí vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky formuloval skutkové a hodnotiace úvahy k otázkam, ktoré sú predmetom meritórneho preskúmania v odvolacom konaní proti napadnutému rozsudku, a to v rozsahu, ktorý je z pohľadu princípov objektívneho testu nestrannosti, vymedzených v judikatúre ESĽP, právne významný, keďže je objektívne spôsobilý vyvolať legitímne pochybnosti o nestrannosti sudcu JUDr. Martina Bargela v následnom meritórnom štádiu konania, teda v rámci odvolacieho konania proti napadnutému rozsudku. Z odôvodnení týchto uznesení vyplýva, že senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorých členom bol JUDr. Martin Bargel, sa neobmedzili len na konštatovanie existencie zákonných podmienok väzby, ale v jednotlivých prípadoch formulovali závery, ktoré majú z pohľadu objektívneho testu nestrannosti význam. Z predkladaných uznesení je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane a konzistentne formuloval skutkové a hodnotiace úvahy presahujúce rámec čisto formálneho väzobného testu, navyše k otázkam, ktoré sú predmetom meritórneho preskúmania v odvolacom konaní proti napadnutému rozsudku, a to spôsobom, ktorý je z hľadiska judikatúry ESĽP relevantný pre posúdenie, či nestrannosť sudcu môže byť objektívne spôsobilá javiť sa ako sporná v následnom meritórnom štádiu konania.

Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti obhajoba poukazuje na to, že s prihliadnutím na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorých členom bol sudca JUDr. Martin Bargel, v prípravnom konaní v kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. a spol., môže u objektívneho pozorovateľa vzniknúť legitímna pochybnosť, či jeho rozhodovanie v následnom meritórnem štádiu prejednávanej trestnej veci obžalovaného - v štádiu odvolacieho konania proti napadnutému rozsudku - nebude ovplyvnené skutkovými a právnymi východiskami, ktoré boli základom skorších rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorých sa podieľal.

Obhajoba v tejto súvislosti neargumentuje existenciou subjektívnej zaujatosti namietaného sudcu, ale poukazuje na procesnú situáciu, v ktorej ten istý sudca participoval na rozhodnutiach vychádzajúcich z určitých skutkových a právnych premís, ktoré sú v aktuálnom odvolacom konaní predmetom meritórného preskúmania. Takýto typ vecnej previazanosti predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu s otázkami, ktoré majú byť predmetom meritórného rozhodovania, je z hľadiska judikatúry ESĽP právne významný pri posudzovaní jeho objektívnej nestrannosti. Vyššie uvedené východiská nachádzajú svoj konkrétny odraz v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako sťažnostného súdu vo väzobných veciach v prípravnom konaní kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. E., na ktoré obhajoba ďalej poukazuje.

V uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako sťažnostného súdu vo väzobných veciach v prípravnom konaní kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. E., najmä v uznesení sp. zn. 5Tost/11/2021, z 8. marca 2021, v uznesení sp. zn. 1Tost/14/2021, z 1. júna 2021, v uznesení sp. zn. 1Tost/17/2021, zo 16. júna 2021, v uznesení sp. zn. 5Tost/50/2021, zo 14. septembra 2021 a v uznesení sp. zn. 1Tost/35/2021, zo 4. novembra 2021, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky opakovane v kontexte posudzovania dôvodnosti trestného stíhania - zaoberal otázkou existencie škody ako normatívneho znaku skutkovej podstaty trestného činu podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona.

Obhajoba si je vedomá, že v štádiu väzobného rozhodovania súd operuje so štandardom dôvodného podozrenia. Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti je však právne významné, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetných rozhodnutiach vychádzal z existencie škody, nota bene škody veľkého rozsahu, a to v procesnej situácii, v ktorej otázka vzniku škody a jej výšky bola sama označovaná za predmet ďalšieho dokazovania - formou znaleckého dokazovania. Práve otázka existencie škody, spôsobu jej ustálenia a požiadaviek na dokazovanie škody formou znaleckého dokazovania (§ 126 ods. 3 Trestného zákona) pritom predstavuje jednu zo zásadných odvolacích námietok obžalovaného smerujúcich proti napadnutému rozsudku.

V uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tost/14/2021, z 1. júna 2021 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval:

‘S poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka ... tak mohla skutočne vzniknúť štátu škoda zodpovedajúca sume finančných prostriedkov, ktoré boli vyplatené Finančnou správou spoločnosti [K., s. r. o], a ktoré predstavujú následok údajného konania obvinených, ktorí svojim údajným zákonom reprobovaným konaním mali porušiť svoje zákonné povinnosti účelného a hospodárneho využívania verejných financií ...’ (str. 24 - 25);

‘... v prípade skôr naznačenej zmeny právnej kvalifikácie skutku pod bodom 1) uznesenia o vznesení obvinenia [v tom zmysle, že tento je kvalifikovaný nielen ako pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, ale zároveň v súbehu s pokračovacím zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona] si je potrebné uviesť, že z hľadiska vyčíslenia škody ... je dôvodné vychádzať aj z výšky ušlého zisku [potenciálneho súťažiteľa] ...’;

‘Len pri objeme zákazky zadanej spoločnosti [K., s. r. o.], v hodnote prevyšujúcej 42.000,000 Eur je pritom nesporné, že výška škody síce bude ďalej upresňovaná v naznačenom smere (znalecké dokazovania z dôvodu vzájomných plnení subjektov uzatvárajúcich zmluvy o dodaní softvéru), avšak v súčasnosti niet rozumného dôvodu polemizovať o tom, či existuje dôvodné podozrenie o spôsobiení škody veľkého rozsahu ...’ (str. 25).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa neobmedzil len na posúdenie existencie škody, ale formuloval aj konkrétne východiská jej právneho posudzovania. Najvyšší súd Slovenskej republiky navyše neostal v rovine neutrálneho procesného testu - pre účely väzobného rozhodovania, ale výslovne uviedol, že neexistuje ‘rozumný dôvod polemizovať’ o samotnej existencii škody veľkého rozsahu, čím formuloval

hodnotiaci záver vzťahujúci sa ku kľúčovej skutkovej otázke trestnej veci, významnej práve pre posúdenie viny obžalovaného, ktorá má byť predmetom (až) meritórneho skúmania práve v rámci odvolania proti napadnutému rozsudku.

Takáto formulácia je z pohľadu obhajoby právne významná pre posudzovanie nestrannosti sudcu JUDr. Martina Bargela pre účely meritórneho rozhodovania v neskorších štádiách konania, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v predmetnom uznesení neobmedzil len na konštatovanie existencie dôvodného podozrenia ako zákonného predpokladu väzby, ale jazykovo posilnil skutkové východiská rozhodnutia spôsobom, ktorý nadobúda kvalitatívne odlišný charakter oproti striktne procesnému posúdeniu materiálnych väzobných podmienok.

Z pohľadu objektívneho testu nestrannosti je právne významné, že otázka existencie škody, jej výška, ako aj skutkové východiská, z ktorých má byť škoda odvodená, predstavujú jadrové otázky meritórneho preskúmania v aktuálnom odvolacom konaní proti napadnutému rozsudku.

Úvahy o existencii škody, vrátane údajného vylúčenia rozumných dôvodov pre polemiku, či existuje dôvodné podozrenie o spôsobení škody veľkého rozsahu, následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej zopakoval v uznesení, 1Tost/35/2021, zo 4. novembra 2021, kde uviedol (zhodne s uznesením, sp. zn. 1Tost/14/2021, z 1. júna 2021, ako je citované v písm. e) vyššie):

‘Len pri objeme zákazky zadanej spoločnosti [K., s. r. o.], v hodnote prevyšujúcej 42.000,000 Eur je pritom nesporné, že výška škody síce bude ďalej upresňovaná v naznačenom smere (znalecké dokazovania z dôvodu vzájomných plnení subjektov uzatvárajúcich zmluvy o dodaní softvéru), avšak v súčasnosti niet rozumného dôvodu polemizovať o tom, či existuje dôvodné podozrenie o spôsobení škody veľkého rozsahu ...’ (str. 53).

Posudzovanie existencie dôvodného podozrenia v prípravnom konaní je samozrejme legitímnou a zákonnou súčasťou väzobného rozhodovania.

Rovnako tak vo vzťahu k otázke majetkového prospechu sa senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na rozhodovaní ktorých sa podieľal sudca JUDr. Martin Bargel, neobmedzili len na abstraktné posudzovanie existencie dôvodného podozrenia majetkového prospechu, ale formulovali konkrétne skutkové tvrdenia o rozsahu údajného majetkového prospechu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. 5Tost/50/2021, zo 14. septembra 2021 neostal len pri všeobecnom odkaze na existenciu dôvodného podozrenia o získaní údajného prospechu, ale formuloval konkrétne skutkové východiská týkajúce sa finančných tokov a majetkových implikácií posudzovaného skutku, keď uviedol:

‘... v prejednávanej veci mal ... obvinený C. R. získať prospech v rozsahu vyše 5,8 mil. eur a spoluobvinený G. E. v rozsahu vyše 7,7 mil. eur’ (str. 11).

Uvedená formulácia má z pohľadu objektívneho testu nestrannosti význam, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci väzobného rozhodovania explicitne pracoval s konkrétnou skutkovou verziou o rozsahu údajného majetkového prospechu jednotlivých osôb, vrátane presného vyjadrenia finančných súm.

Na tieto skutkové východiská Najvyšší súd Slovenskej republiky výslovne odkázal v uznesení, sp. zn. 1Tost/35/2021, zo 4. novembra 2021, kde uviedol:

‘Obdobne tak je vhodné poukázať na skoršie konštatovanie najvyššieho súdu obsiahnuté v uznesení, sp. zn. 5Tost/50/2021, zo 14. septembra 2021, ktoré možno v zásade parafrázovať tak, že ohľadom skutku právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti mal obvinený B. R. získať prospech v rozsahu vyše 5.800.000,00 Eur a spoluobvinený B. E. v rozsahu vyše 7.700.000,00 Eur.’ (str. 52 - 53).

Najvyšší súd Slovenskej republiky touto formuláciou výslovne nadväzuje na skutkové východiská skorších rozhodnutí.“

Vo vzťahu k nestrannosti sudcu JUDr. Emila Klemaniča ďalej uviedol v podstate nasledovné: „Obhajoba vo vzťahu k sudcovi JUDr. Emilovi Klemaničovi poukazuje na jeho predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť v rámci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2TdoVS/5/2025, z 27. mája 2025, vydané v súvisiacej trestnej veci vychádzajúcej z totožného skutkového základu, v ktorej sudca JUDr. Emil Klemanič vystupoval ako predseda senátu.

Z pohľadu obhajoby je právne významné, že uvedené rozhodnutie sa netýkalo len technických alebo čisto procesných otázok, ale jeho obsahom bolo autoritatívne posúdenie otázok objektívnej nestrannosti

sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vrátane hodnotenia významu predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu, miery vecnej previazanosti jednotlivých konaní a relevancie okolností, ktoré môžu alebo nemôžu vzbudzovať legitímne pochybnosti o nestrannosti sudcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v predmetnom rozhodnutí zaoberal práve tými kritériami, ktoré ESJP považuje za rozhodujúce pre aplikáciu objektívneho testu nestrannosti, teda otázkou, či existujú zistiteľné skutočnosti spôsobilé vyvolať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. V tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky formuloval právne a hodnotiace závery, ktoré nevyhnutne predstavujú určitý spôsob interpretácie požiadaviek objektívnej nestrannosti sudcu.

Obhajoba zdôrazňuje, že predmetom tejto námietky nie je polemika s obsahom uvedeného rozhodnutia ani spochybňovanie jeho vecnej správnosti. Právne relevantnou okolnosťou je samotná existencia predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcu v skutkovo a procesne previazanom kontexte, ako aj povaha právnych otázok, ku ktorým sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom rozhodnutí vyjadroval. Práve tieto právne a hodnotiace východiská nadobúdajú z pohľadu objektívneho testu nestrannosti osobitný význam v aktuálnom odvolacom konaní, keďže sudca JUDr. Emil Klemanič sa má ako člen senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podieľať nielen na rozhodovaní o prípadných procesných námietkach, ale aj na meritórnom preskúmaní odvolaní proti napadnutému rozsudku, v rámci ktorého budú posudzované otázky skutkovej a právnej povahy, ktoré sú vecne previazané s kontextom skoršieho rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorom sa sudca JUDr. Emil Klemanič podieľal.

Obhajoba poukazuje na to, že v aktuálnom štádiu konania v prejednávanej trestnej veci obžalovaného bude Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodovať o odvolaniach, v ktorom rámci budú opätovne posudzované aj procesné otázky a právne východiská, ktoré sa dotýkajú hodnotenia predchádzajúcich rozhodnutí, vrátane otázok nestrannosti rozsahu predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcov a jej významu pre ďalšie štádium konania. Tieto otázky sú pritom z povahy veci úzko späté aj s hodnotením predchádzajúcich procesných rozhodnutí a právnych premís, ktoré tvorili základ skoršej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v kmeňovej trestnej veci obžalovaného B. C. R. a spol.

V takto konštituovanej procesnej situácii môže u objektívneho pozorovateľa vzniknúť legitímna pochybnosť, či sudca, ktorý sa už v skoršom rozhodnutí autoritatívne podieľal na formulovaní právnych východísk k otázkam objektívnej nestrannosti sudcov v skutkovo previazanom kontexte, môže v následnom štádiu konania pristupovať k posudzovaniu obdobných procesných a hodnotiacich otázok s potrebným odstupom, bez rizika zdania predbežnej viazanosti na vlastné skoršie právne závery.“

Obžalovaný B. D. G. E. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku vylúčil sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča z vykonávania úkonov trestného konania v jeho trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1To/1/2026.

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 je prípustná sťažnosť, po jej podaní sa vykoná len nariadený úkon trestného konania s výnimkou rozhodovania vo veci samej a úkon, ktorého nevykonanie by mohlo ohroziť účel trestného konania.

Podľa § 32 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje nadriadený súd v senáte, ak ide o rozhodnutie samosudcu, predsedu senátu, senátu súdu prvého stupňa alebo sudcu pre prípravné konanie.

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny

úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Trestného poriadku sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Z predloženého spisu je zrejmé, že v predmetnej veci nie sú dané dôvody na vylúčenie v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie menovaných sudcov v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o nezáujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka ako aj k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom, prípadne pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení, eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezáujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku; ďalej môže ísť o úzke priateľstvo či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah. Pritom platí, že je nevyhnutnou súčasťou profesionality sudcu, ktorá vyplýva aj z jeho základných povinností, aby bol schopný nezaujato rozhodovať i vo veciach, v ktorých vystupujú osoby, ktoré síce osobne pozná, avšak kvalita ich vzťahu nepresahuje bežný susedský, študijný, úradný, príp. pracovný vzťah a pod..

Záruku, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“.

Istotu, že konať vo veci bude nestranný sudca poskytuje taktiež článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom ...“.

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu definoval nestrannosť vo veci Piersack v. Belgicko (rozsudok ESHP z 1. októbra 1982) ako absenciu predsudkov alebo predpojatosti. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov či názorov, ktoré nie sú založené na

spoľahlivom poznaní, ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektívizme, neobjektívite, stranickosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere.

V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. „Spravidlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná - Justice must not only be done, it must also be seen to be done“; „Treba ísť ďalej, ako sa veci javia - looking behind appearances“ (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok ESĽP z 22. apríla 1994). Má byť vylúčený každý sudca, u ktorého sa možno oprávnene obávať, že mu chýba nestrannosť. Ide o dôveru, ktorú musia mať sudy pri stranách v demokratickej spoločnosti (Padovani v. Taliansko - rozsudok ESĽP z 26. februára 1993).

Najvyšší súd poznamenáva, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí iba s jeho skutočne preukázanou subjektívnou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o jeho nezaujatosti, nemožno zároveň prehliadnúť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky splňať nebude.

Ako je zrejmé z odôvodnenia námietky zaujatosti, obžalovaný ju nezakladá na tvrdení subjektívnej zaujatosti sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča. Najvyšší súd sa preto zameria na posúdenie, či skutočnosti uvádzané v námietke zaujatosti obžalovaného mohli vzbudiť pochybnosť o nezaujatosti menovaných sudcov z objektívneho hľadiska.

Vo vzťahu k námietke zaujatosti smerujúcej proti JUDr. Martinovi Bargelovi je potrebné uviesť, že jej podstata spočíva v tvrdení, podľa ktorého sa uvedený sudca v súvisiacom trestnom konaní (vo veci B. C. R. a spol., pod sp. zn. 7T/1/2022), podieľal na viacerých rozhodnutiach obsahujúcich hodnotiace skutkové úvahy týkajúce sa otázky škody a majetkového prospechu, ktoré sú predmetom meritórneho skúmania v odvolaní, na ktorom sa má menovaný sudca podieľať.

Za najvýznamnejší argument v tomto smere sa javí pasáž z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. ITost/14/2021, z 1. júna 2021, v ktorom sa uvádza: „Len pri objeme zákazky zadanej spoločnosti K., s. r. o., v hodnote prevyšujúcej 42.000,000 Eur je pritom nesporné, že výška škody síce bude ďalej upresňovaná v naznačenom smere (znalecké dokazovania z dôvodu vzájomných plnení subjektov uzatvárajúcich zmluvy o dodaní softvéru), avšak v súčasnosti niet rozumného dôvodu polemizovať o tom, či existuje dôvodné podozrenie o spôsobení škody veľkého rozsahu (133.000.-Eur).“

K tomu je potrebné doplniť, že citované uznesenie bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd Slovenskej republiky, nálezom, sp. zn. III. ÚS 523/2021, z 12. novembra 2021 síce konštatoval porušenie sťažovateľovho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak výlučne vo vzťahu k nedostatočnej konkretizácii úvah o existencii dôvodov útekovvej väzby (porov. bod 27 nálezu). Pokiaľ ide o otázku existencie dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, ústavný súd považoval odôvodnenie najvyššieho súdu za ústavne konformné, pričom zároveň zdôraznil (rovnako ako to výslovne uviedol aj najvyšší súd v samotnom uznesení), že ide o

hodnotenie vykonané výlučne na úrovni existencie dôvodného podozrenia, ktoré nemožno stotožňovať so záverom o vine sťažovateľa (porov. bod 18 nález).

Aj najvyšší súd konštatuje, že citované závery vyslovené v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorých sa podieľal sudca JUDr. Martin Bargel, nemali povahu ultimatívnych záverov o skutkovom stave ani o vine obvineného, pričom boli vyslovené podmienene (mal získať...), s odkazom na dôvodné podozrenie a s jednoznačným zámerom - plne rešpektovať pravidlá prezumpcie nevinny. Hodnotenie jednotlivých skutkových okolností bolo v danom štádiu konania podmienené a viazané výlučne na potreby rozhodovania o väzbe, konkrétne na posúdenie prvej materiálnej podmienky väzby (vo vzťahu k dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti).

Najvyšší súd preto nezistil dôvody na vylúčenie sudcu JUDr. Martina Bargela podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre jeho pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní či už zo subjektívneho alebo objektívneho hľadiska.

Vo vzťahu k námietke zaujatosti smerujúcej proti JUDr. Emilovi Klemaničovi je táto vo svojej podstate založená na jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti. Konkrétne obžalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2TdoVS/5/2025, z 27. mája 2025, v ktorom JUDr. Emil Klemanič ako predseda senátu rozhodol (o. i.) o nevyhlúčení sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martina Bargela z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinených B. C. R. a spol., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Tost/1/2025. Predmetom uvedeného konania bolo posúdenie sťažnosti proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 7T/1/2022 z 10. decembra 2024, ktorým bolo rozhodnuté o nevyhlúčení sudcov JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Jána Giertliho.

Po preskúmaní predloženého spisu najvyšší súd dospel k záveru, že ani u sudcu JUDr. Emila Klemaniča obžalovaným uvádzané pochybnosti dané nie sú. Ako už bolo uvedené vyššie v odôvodnení tohto uznesenia, najvyšší súd poukazuje na to, že predmetom rozhodovania v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2TdoVS/5/2025 bolo výlučne posúdenie procesnej otázky neustrannosti sudcu, teda otázky, či sú splnené zákonné predpoklady jeho vylúčenia z vykonávania úkonov trestného konania. V uvedenom konaní preto nešlo o meritórne posudzovanie skutkových alebo právnych otázok týkajúcich sa samotnej trestnej veci. Samotná skutočnosť, že sudca v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti posudzoval procesnú otázku neustrannosti iného sudcu v tej istej alebo súvisiacej veci, preto bez ďalšieho nemôže zakladať pochybnosti o jeho vlastnej neustrannosti pri rozhodovaní v tejto veci.

Na tomto mieste najvyšší súd zdôrazňuje, že vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania nemožno odvodzovať zo samotnej skutočnosti, že sudca v minulosti rozhodoval v inej trestnej veci, hoci aj skutkovo alebo právne súvisiacej, prípadne že v rámci svojej rozhodovacej činnosti zaujal určitý právny názor na posudzovanú právnu otázku. Predchádzajúca rozhodovacia činnosť sudcu sama osebe nepredstavuje okolnosť spôsobilú vzbudiť pochybnosti o jeho nezaujatosti, keďže sudca je pri výkone svojej funkcie povinný rozhodovať nezávisle, na základe zákona a svojho vnútorného presvedčenia, pričom vytváranie a vyslovovanie právnych názorov je imanentnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti.

Najvyšší súd preto uzatvára, že nevidí žiadne indície, ktoré by odôvodňovali pochybnosti o nezaujatosti sudcu JUDr. Emila Klemaniča, a preto môže predpokladať, že obžalovaný má len akúsi „imaginárnu“ obavu z prípadného možného zaujatého postupu zákonného sudcu voči predmetu jeho konania, bez bližšieho reálneho preukázania potrebných relevantných skutočností.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu konštatuje, že objektívne neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcu JUDr. Emila

Klemaniča v trestnej veci obžalovaného a nezistil ani žiadne skutočnosti čo i len okrajovo naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti tohto sudcu. Len predpokladaný subjektívny názor obžalovaného o možnom narušení objektivity rozhodovania sudcu bez prilehavých relevantných argumentov, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na vylúčenie sudcu JUDr. Emila Klemaniča nebolo možné vyhovieť námietke zaujatosti obžalovaného, pretože ak by sa tak stalo, došlo by v konečnom dôsledku k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom.

Konkluzívne tak možno uviesť, že ani z pohľadu prísnejšie hodnoteného testu objektívnej nestrannosti (v súlade s citovanou judikatúrou) nemožno nadobudnúť (dostatočne intenzívne) zdanie o tom, že by JUDr. Emil Klemanič nedokázal rozhodnúť vo veci obžalovaného.

Riadiac sa uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť do troch pracovných dní od jeho oznámenia, ktorá sa podáva na Najvyšší súd Slovenskej republiky.